

6. Науково-дослідна та методична робота

6.1. Підвищення кваліфікації бібліотечних працівників та надання практичної допомоги на місцях

Книгозбірня як методичний центр не тільки вдосконалювала, а й змінювала систему професійного навчання бібліотекарів, застосовуючи нові сучасні форми та інтернет-технології.

Як міняється роль публічних бібліотек в сучасних соціально-економічних умовах? Як нові соціальні виклики впливають на діяльність книгозбірень? Які послуги бібліотеки можуть запропонувати молоді і всій громаді? Саме цим нагальним питанням і був присвячений міжрегіональний вебінар «Нова візія бібліотеки крізь призму соціальних викликів» для працівників юнацьких структурних підрозділів бібліотек Херсонської області, бібліотек вищих та професійно-технічних навчальних закладів Херсона, який організувала 31 жовтня 2017 року Херсонська обласна бібліотека для юнацтва ім. Б.А. Лавренюва.

В онлайн-спілкуванні взяли участь керівництво і фахівці Херсонської обласної бібліотеки для юнацтва ім. Б.А. Лавренюва, бібліотекарі 14 районних та 2 міських бібліотек м. Херсона і Нової Каховки, представники бібліотек професійно-технічних навчальних закладів Херсону та області. До вебінару також приєдналися декан факультету менеджменту і бізнесу Миколаївської філії Київського національного університету культури і мистецтв С.О. Шуляк, фахівці Тернопільської обласної бібліотеки для молоді та Миколаївської обласної бібліотеки для юнацтва.

Завідувач науково-методичного відділу Тарадименко І.І. познайомила з досвідом роботи бібліотек України щодо надання нових послуг для молоді, у тому числі для внутрішньо переміщених осіб, та в умовах децентралізації.

З виступу директора Тернопільської обласної бібліотеки для молоді Гук Л.С. «Сучасна бібліотека в умовах економічної невизначеності: нові можливості для розвитку» учасники вебінару дізналися про проектну діяльність книгозбірень, яка допомогла започаткувати інноваційні послуги для молоді.

Переваги такої форми підвищення кваліфікації очевидні. За підрахунками онлайн-аудиторія склала 120 учасників, в той час як традиційний семінар збирає не більше 40 бібліотекарів.

Завдяки спільним зусиллям фахівців Херсонської обласної бібліотеки для юнацтва ім. Б.А. Лавренюва та Тернопільської обласної бібліотеки для молоді, залученню представників кафедри інформаційної, бібліотечної та архівної справи факультету менеджменту і бізнесу МФ КНУКІМ вебінар став комунікаційним майданчиком для професійного спілкування та навчання майбутніх бібліотечних фахівців.

Методичне забезпечення діяльності ЮСП бібліотек області з питань обслуговування молоді, а також процесу планування та звітності здійснювалося за допомогою **інформаційних листів** щодо:

- проведення обласного фестивалю молодіжного читання «Відкрий свою книгу»
- проведення обласної національно-патріотичної акції «Ми – українці»
- проведення Тижня молодіжної книги
- участі у Всеукраїнському соціологічному дослідженні «Патріотичний настрій молоді»
- участі у Всеукраїнському анкетуванні «Видатні імена України»
- участі у локальному анкетуванні молоді віком від 15 до 35 років: «Сучасна бібліотека очима молоді»
- проведення обласного краєзнавчого велоквесту «Кілометри історії»
- звітності за 2017 та планування діяльності ЮСП бібліотек області на 2018 рік.

Протягом року фахівці бібліотек різних систем та відомств могли отримати консультативну та практичну допомогу з питань інноваційних підходів до бібліотечного обслуговування юнацтва та молоді, використання новітніх ІТ технологій в бібліотечній діяльності, просування бібліотек в соціальних медіа завдяки діяльності на базі науково-методичного відділу **консультативного пункту «Секрети бібліотечної майстерності»**. Протягом року надано 30 консультацій для фахівців бібліотек ПТНЗ, ВНЗ, ЗНЗ, бібліотек-філій Херсонської ЦБС за темами:

- «Книжкові виставки: методика, організація, підбір літератури» - (бібліотекарі ЗНЗ № 54, 55, 5, Херсонського ліцею, гімназії №1, ДНЗ «ХВУСД»);
- «Організація інтерактивного заходу для молоді» - (бібліотекарі ЗНЗ № 11, 5, школи-інтернату ім. Т.Шевченка);
- «Як підготувати якісний та успішний захід для молоді» - (бібліотекар №23 Херсонської ЦБС);
- «Організація міжбібліотечного абонементу» - (працівник бібліотека-філії № 17 Херсонської ЦБС);
- «Як залучити молодь до бібліотеки: інноваційні заходи» - (бібліотекар Олешківського професійного ліцею);
- «Комп'ютер як помічник в організації успішного заходу» - (бібліотекар Херсонського економіко-правового коледжу);
- «Бібліотека на допомогу формуванню новинної грамотності» (бібліотекарі Херсонського національного технічного університету, ДПТНЗ «Херсонський професійний ліцей зв'язку та поліграфії»);
- «Робота бібліотек з використанням соціальних медіа-сервісів» - (бібліотекарі ДНЗ «Херсонське вище професійне училище ресторанного господарства», Херсонського економіко-правового коледжу).

Завдяки «Бібліотечним десантам» в бібліотеки Білозерського, Бериславського районів та м. Олешки надавались практичні та методичні поради з питань: «Інформування молоді про можливості отримання освіти в країнах ЄС», «Організація роботи шкільних бібліотек в сучасних умовах».

На базі Херсонської обласної бібліотеки для юнацтва ім. Б.А. Лавренюка відбулось індивідуальне стажування бібліотекаря Великокопанівської сільської бібліотеки Олешківського району Херсонської області - Самойлової Н.М.

У 2017 році система неперервної освіти бібліотекарів Херсонщини, що працюють з юнацтвом та молоддю, завдяки впровадженню інтерактивних форм навчання сприяла підвищенню їхнього фахового рівня професійній самореалізації.

КЗ «Нововоронцовська центральна районна бібліотека»

- **семінар** «Позитивний імідж публічної бібліотеки: час нових підходів»

КЗ Чаплинської селищної ради «Чаплинська центральна бібліотека»

- **семінар-практикум** «Сутність і особливості процесу національно-патріотичного виховання в бібліотеках»
- **семінари-практикуми** «Сільська бібліотека: від обслуговування населення до співпраці з громадою», «Краєзнавство як дієвий засіб національно-патріотичного виховання в бібліотеках ОТГ»
- **тренінгові заняття** «Використання соціальних мереж для роботи в бібліотеках»
- **відео майстер-клас** «Складові успіху: професіоналізм та креативність»

Новотроїцька ЦРБ

- **семінари-практикуми** «Формування, облік та збереження фондів», «Інноваційна діяльність у бібліотеці»

КУ «Каховська районна об'єднана бібліотека»

- **семінари:** «Сучасні функції і завдання бібліотек інформаційного суспільства», «Ігрові форми масової роботи у бібліотеці», «Бібліотека – центр інформаційної підтримки освітнього процесу та змістовного дозвілля»
- **семінар-тренінг** «Бібліотечний туризм. Пізнай край через бібліотеку. Нетрадиційні форми краєзнавчої роботи»
- **практичні тренінги:** «Офіційні ресурси Інтернет: е-освіта», «Організація та ведення профілю бібліотеки в соцмережах», «Ігрові форми масової роботи у бібліотеці»
- **методичні дні для сільських бібліотекарів:** «Бібліотека в сучасному форматі: професійні ідеї, сучасні проекти», «Місія бібліотек у збереженні і розвитку історичної пам'яті»

КЗ «Великоолександрівська РЦБС»

- **літня бібліотечна школа національно-патріотичного виховання** «Бібліотека – діалог, культура, мир»
- **методичний міст** «Бібліотекар як учасник процесу читання та його популяризатор»
- **творча лабораторія** «Бібліотекар – лідер читання»
- **дні методичного консультування** за темами «Інформаційні ресурси бібліотеки. Пошуковий апарат», «Нові форми масових заходів та виставкової роботи», «Краєзнавчий туризм як перспективний напрямок бібліотечної діяльності», «Екологічне просвітництво: що можуть і що повинні робити бібліотеки», «Інформаційно-бібліотечний супровід освітньої діяльності», «Креативне планування – 2018»

КЗ «Скадовська ЦБС»

- **семінари** «Перспективні шляхи в організації сучасної бібліотечної діяльності» та «Комфортність обслуговування читачів як показник роботи бібліотеки»
- **флеш-семінар** «Підводимо підсумки роботи та плануємо діяльність закладу»

КЗ «Верхньорогачицька РЦБС»

- **семінар для сільських бібліотекарів** «Діяльність бібліотек в умовах децентралізації»
- **семінар для шкільних бібліотекарів** «Методика проведення масових заходів з учнями на допомогу читанню»

Голопристанська районна бібліотека

- **семінар-практикум** "Сучасна бібліотека: абетка іміджу"

Білозерська ЦБС

- **семінар-практикум** «Інноваційність у пропозиціях нових бібліотечних послуг»
- **день професійного спілкування** з використанням інтернет-ресурсів «Патріотичне виховання та формування національної самосвідомості користувачів бібліотеки»

Н-Каховська ЦБС

- **семінар-тренінг** «Бібліотека – громада: відкритий простір»

Херсонська ЦБС

- **семінар-подорож** «Сучасні аспекти діяльності бібліотек на допомогу екологічному вихованню населення».

Протягом дня учасники семінару відвідали відділ природи Херсонського обласного краєзнавчого музею, мандрували по Дніпру на сучасному екскурсійному теплоході «Гетьман», де стали активними учасниками екологічної години «Екологія на сторінках літературних творів» з цитуванням творів від Тараса Шевченка до Ліни Костенко з теми охорони та збереження навколишнього середовища. Зупинка маршруту була здійснена в одній з екологічно чистих та відкритих для туристів садиб зеленого туризму острова Белогрудова, де саме і відбувся черговий етап семінару.

- **день керівника** «Бібліотека в сучасному форматі: нові рішення, нові підходи, новий стиль та діалог»
- **бібліотечно-інформаційна біржа** «Професіонал»
- **курси професійної адаптації молодих співробітників**

- **тренінгове заняття для молодих бібліотекарів Херсонської ЦБС за темою** «Корпоративна культура та професійний імідж бібліотекаря»
- **школа інноваційної майстерності сільських бібліотекарів** «Бібліотечні послуги: визначення пріоритетів сільської бібліотеки»

Щорічно, бібліотечні фахівці ЦБС стають учасниками професійних зустрічей, знайомств, творчих спілкувань як в межах регіону, України, так і зарубіжжя. Такі формати підвищення кваліфікації стають інноваційно формою професійного розвитку бібліотекарів, метою яких є вдосконалення фахових навичок, актуалізація спеціальних знань, розширення загальнокультурного світогляду.

З 5 по 7 червня 2017 року делегація Української бібліотечної асоціації взяла участь у Польсько-українській зустрічі бібліотекарів, організованій Сілезькою бібліотекою у м. Катовіце – головною публічною і науковою бібліотекою Сілезького воєводства за підтримки Міністерства культури і національної спадщини Польщі. До складу делегації увійшли також представники Херсонської ЦБС: Нестеренко О.В.- зав. ВКіО, Всяких В.К.- методист ОМВ, Мазур О.К.- бібліотекар Інтернет-центру. Вони мали можливість презентувати досвід своєї бібліотеки та власні досягнення у царині нових технологій польською та англійською мовами, отримали безцінний досвід бібліотечної роботи та обговорили багато актуальних професійних питань.

6.2. Науково-дослідна робота та поширення нововведень

Протягом 2017 року ЮСП бібліотек Херсонщини стали учасниками всеукраїнських та локальних соціологічних досліджень, анкетувань, акцій та веб-проектів.

Херсонська обласна бібліотека для юнацтва ім. Б. А. Лавренюва протягом **серпня-вересня 2017 року** взяла участь **Всеукраїнському анкетуванні «Видатні імена України»** та долучила до нього юнацькі структурні підрозділи бібліотек Херсонської області: Бериславської, Високопільської, Херсонської ЦБС, центральної районної бібліотеки Голопристанського району, КЗ «Іванівська районна бібліотека», КУ «Каховська районна об'єднана бібліотека ім. М. Братана», КЗ Чаплинської селищної ради «Чаплинська центральна бібліотека».

За результатами анкетування можна впевнено стверджувати, що молодь Херсонської області гарно обізнана щодо відомих людей України. Респондентами були названі представники різних історичних епох: письменники, спортсмени, політики, громадські діячі, вчені, співаки та композитори, представники українського шоу-бізнесу тощо.

З квітня по серпень 2017 року ЮСП бібліотек Херсонської області взяли участь у **Всеукраїнському соціологічному дослідженні «Патріотичний настрій молоді»** з метою виявити основні характеристики настроїв серед молоді щодо процесів та явищ, які відбуваються в рідній державі. В опитуванні брали участь користувачі бібліотек Високопільського, Голопристанського, Іванівського, Каланчацького, Нижньосірогозького, Чаплинського, Олешківського районів та Херсонської обласної бібліотеки для юнацтва ім. Б.А. Лавренюва.

Переважна частина респондентів вважають себе патріотами та розуміють важливість національної ідеї для розвитку держави, сповненні позитивними почуттями до України, але четверта частина опитаних відчуває розчарування. Найбільше молоді українці пишаються минулим країни, культурою, мистецтвом, духовністю народу. Найбільшими проблемами, які стоять на даному етапі перед молодими людьми, виявилися економічна ситуація в країні, корупція та недоступність освіти.

Опитані респонденти добре обізнані з діяльністю бібліотек, адже 90% позитивно відповіли щодо впливу книгозбірень на патріотичне виховання молоді та впевнені, що патріотизм потрібно виховувати і, навіть назвали напрями бібліотечної діяльності в цьому напрямі.

Протягом **червня-листопада 2017 року** в юнацьких структурних підрозділах бібліотек Херсонської області відбувалось **обласне опитування «Сучасна бібліотека очима молоді»**, в якому взяли участь бібліотеки Бериславського, Великоолександрівського, Голопристанського, Іванівського, Каланчацького, Каховського, Олешківського, Чаплинського районів та міста Нова Каховка. За цей період було опитано **1963** респондента, з них **33** віртуально за допомогою **сервісу Google forms**.

Підсумки отриманих результатів показали, що сучасна бібліотека повинна включати в себе наступні компоненти: комфортне місце для спілкування, якісну літературу та інтернет-центр. У бібліотеці повинна бути можливість копіювати документи та роздруковувати інформацію, завдяки чому, бібліотека може заробляти кошти для подальшого свого розвитку. Для покращання функціонування книгозбірні потрібно комплектувати більше якісної сучасної літератури, збільшити кількість одиниць комп'ютерної техніки та розширити список комп'ютерних послуг. Також ще одним кроком для комфортного та корисного відвідування бібліотеки є можливість завітати до бібліотеки на майстер-класи та гурток з вивчення іноземних мов.

Більшість опитаних впевнені, що бібліотеки потрібні громаді і готові відстоювати їх, якщо постане питання про закриття. Це високий показник розуміння молодими людьми цінності функціонування бібліотек для громади. Результати показали, що головна умова успішного функціонування сучасної бібліотеки –комфортні умови для користувачів бібліотек, нові корисні послуги та бібліотечні продукти які відповідають потребам сучасного молодіжного середовища.

Протягом року бібліотеки активно залучали юнацтво та молодь до участі у обласних заходах, що сприяли патріотичному вихованню молодих людей, здатних захищати і розбудовувати нову Україну, формуванню активної життєвої позиції і громадянської свідомості

З березня по жовтень 2017 року Херсонська обласна бібліотека для юнацтва ім. Б.А. Лавренюва за підтримки Департаменту культури, туризму та курортів, Департаменту освіти, науки та молоді облдержадміністрації провела обласну національно-патріотичну акцію «Ми – українці!».

На урочистому заході «З Україною в серці живу» в актовій залі Херсонського музичного училища **14 березня 2017 року**, в День українського добровольця, відбулося її відкриття.

До акції була прикута увага широкої громадськості, органів державної влади, молоді, бібліотечних установ Херсонщини. Тож, можемо впевнено стверджувати: акція пройшла з успіхом і підтвердила патріотичний настрій молоді Херсонщини, яка любить Україну, знає історію рідного краю і здатна використати свої сили і знання на її розвиток.

В акції взяли участь **55** бібліотек та **29** загальноосвітніх навчальних закладів області, які провели понад **1200** масових заходів для молоді. Учасники акції подали на розгляд обласного оргкомітету понад **100** творчих робіт у різних жанрах та номінаціях: «Мова – духовний код нації», «Добра родина – слава Україна», «Що не край, то свій звичай», «Мій край у чому неповторний?», «Я – українець до глибин родоводу», «Під прапором волі», «Непізнана історія мого краю», «Херсонці підкорюють світ», «Наші таланти тобі, Україно».

Відзначення найактивніших бібліотек-учасників акції і волонтерських команд відбувалося 30 листопада 2017 року на урочистому заході «Україні – з любов'ю!» в актовій залі Херсонського музичного училища. Перед початком урочистостей, з нагоди фіналу, на виставці «Україні з любов'ю» можна було познайомитись з творчими роботами молоді та фото масових заходів, проведеними бібліотеками в межах акції.

Почесні грамотами, дипломи та бібліотечки отримали:

- комунальний заклад «Білозерська районна бібліотека ім. Петра Григоренка» Білозерської ЦБС
- комунальний заклад «Голопристанська районна бібліотека» Голопристанської районної ради Херсонської області
- комунальна установа «Каховська районна об'єднана бібліотека ім. М.Братана»,
- Центральна районна бібліотека комунального закладу «Скадовська централізована бібліотечна система»
- Першокостянтинівська сільська бібліотека-філія комунального закладу «Чаплинська централізована бібліотечна система»
- комунальний заклад «Нижньосірогоська центральна районна бібліотека» Нижньосірогоської ЦБС.

Нагороди також отримала учнівська молодь, а саме:

- волонтерський загін «Гімназист» Новотроїцького НВК «ЗОШ I-III ст.-гімназія» за створення проекту «Антисуржик»
- красназнавчо-пошуковий клуб «Карат» КЗ «Нововоронцовська центральна районна бібліотека» за створення туристично-екскурсійного маршруту «Мовчазні хранителі таємниць Нововоронцовки»
- Ковбаса Ілона, учениця 10 класу Високопільської спеціалізованої школи-інтернату «Обдарованість» Херсонської обласної ради за створення дослідницького проекту «Абетка Херсонщини»
- Кириченко Роман, курсант I курсу морського коледжу Херсонської державної морської академії за створення проекту «Я – українець і я цим пишаюсь»
- Маркович Дар'я та Бучаста Віолетта, учениці 7 класу Бехтерської ЗОШ I-III ступенів Голопристанського району за створення проекту «Історія села Бехтери».

Юнацькі структурні підрозділи бібліотек області долучились до проведення **обласного красназнавчого велоквесту «Кілометри історії»**, присвяченому Всеукраїнському дню бібліотек разом із обласною універсальною науковою бібліотекою ім. Олеса Гончара. У Каховці, Олешках, Іванівці та Новотроїцьку молоді читачі, сівши на велосипеди, виконували завдання, шукали відповіді на питання, щоб дізнатися більше про історію рідних міст і селищ. http://unalib.ks.ua/news_2017-09_30_001.htm?cal_m=9&cal_y=2017

З нагоди 125-річчя від дня народження нашого земляка, видатного драматурга Миколи Куліша книгозбірню було започатковано **інтернет-проект «Дорогами Миколи Куліша»**.

Традиційно створена спільнота у соціальній мережі Facebook «Дорогами Миколи Куліша» акумулювала інформацію щодо проведених масових заходів для молоді в ЮСП бібліотек області, створення виставок і таке ін. Найяскравішими подіями були:

- **бібліотечний квест «Дорогами Миколи Куліша»** для старшокласників - Херсонська обласна бібліотека для юнацтва ім. Б.А. Лавренюва
- **книжкова виставка «Крок до Миколи Куліша»:** до 125-річчя від дня народження та 80-тих роковин розстрілу української інтелігенції - Херсонська обласна бібліотека для юнацтва ім. Б.А. Лавренюва

- загальносистемний День краєзнавця "Творчість Миколи Куліша в контексті сьогодення" – Херсонська ЦБС
- літературна вітальня «Письменником він народився» - відділ обслуговування юнацтва Центральної міської бібліотеки ім. Лесі Українки, Херсонська ЦБС
- книжкова виставка «Воскресіння «Розстріляного відродження» - КЗ «Нижньосірогозька центральна районна бібліотека»
- літературна година «Микола Куліш - творець духовних доль» - КЗ «Іванівська районна бібліотека»
- книжкова виставка «Романтик розстріляного відродження» - КЗ «Нововоронцовська центральна районна бібліотека».

Участь ЮСП бібліотек Херсонської області у інтернет-проектах сприяє активізації їх діяльності щодо популяризації літератури і залученню до читання юнацтва та молоді, а саме: створення нових інноваційних бібліотечних проектів, форм та методів наочної та масової популяризації літератури для цієї категорії користувачів. А можливість обміну досвідом з колегами спонукають до творчих змагань та отримання відзнак та нагород, які сприяють певному підвищенню іміджу бібліотек в місцевій громаді.

Завдяки створенню таких інтернет-спільнот у соцмережі Facebook з'явилась можливість не тільки швидко збирати та аналізувати інформацію, визначати загальні тенденції, але й керувати змінами, що відбуваються.

У 2017 році фахівці Херсонської обласної бібліотеки для юнацтва ім. Б.А. Лавренюка завдяки активному використанню програми Skype продовжили онлайн спілкування з колегами бібліотек України, що працюють з юнацтвом та молоддю, з метою обміну досвідом роботи і підвищення фахового рівня.

Онлайн спілкування з колегами з Миколаївської обласної бібліотеки для юнацтва на тему «Автоматизація бібліотечних процесів в програмі УФД/Бібліотека» було присвячене використанню цієї програми у практиці роботи книгозбірень та пошуку вирішення проблемних питань.

Заступник директора з бібліотечної роботи – Ярмоленко О.А. та завідувач відділу автоматизації – Намесник С.А. Миколаївської обласної бібліотеки для юнацтва познайомили з досвідом роботи у програмі «УФД/Бібліотека», в якій вони розпочали працювати з 2004 року, а саме: впровадження в практику роботи її складових частин, створення електронного каталогу, електронної бібліотеки, електронної бази користувачів, ретроконверсія бібліотечних фондів тощо.

У дискусії взяли участь керівництво та провідні фахівці книгозбірень. Учасники зустрічі обмінялися думками стосовно проблемних питань роботи в програмі «УФД/Бібліотека» та звітування в електронній системі моніторингу базової мережі публічних бібліотек України ЕСMaP, обговорили шляхи вдосконалення програми «УФД/Бібліотека».

VII обласний фестиваль молодіжного читання «Відкрий свою книгу» відбувся у м. Нова Каховка Херсонської області у рік її 65-річного ювілею.

У фестивалі взяли участь школярі та студенти з Херсона, Нової Каховки, молодіжні творчі колективи, письменники, поети, бібліотечні працівники Херсонщини. Загалом на фестивалі «Відкрий свою книгу» зібралися 93 бібліотечні працівники, що представляли 40 бібліотек з 13 районів Херсонської області та м. Херсон, які і зібралися у конференц-залі міського Палацу культури на «Ярмарок інноваційних бібліотечних ідей». Цього року до оргкомітету надійшло 18 проектів, шість найкращих були презентовані на ярмарку.

Дипломами відзначено колективи:

- бібліотеки-філії №2 Херсонської ЦБС за створення та реалізацію проекту «Аматорський студентський театр Dictum Factum»,
- Новотроїцької центральної районної бібліотеки за створення та реалізацію проекту «Бібліотечний табір «Сайгон»,
- комунального закладу «Нововоронцовська центральна районна бібліотека» за створення та реалізацію проекту «Бібліо-ф'южн «Без стереотипів!».

Грамоти отримали колективи:

- комунального закладу «Нижньосірогозька центральна районна бібліотека» - за проєкт «Євромарафон «Автостопом по Європі»,
- комунальної установи «Каховська районна об'єднана бібліотека ім. М.І. Братана» - за проєкт «Мобілізація добра»,
- комунального закладу «Голопристанська районна бібліотека» Голопристанської районної ради Херсонської області в номінації «Фестивальний неформат» - за проєкт «День молодіжного самоврядування в бібліотеці».

Протягом 2017 року книгозбірні області не тільки надавали відвідувачам вільний доступ до світових електронних ресурсів, а і допомагали орієнтуватися в них.

Користувачі бібліотек Херсонщини мають вільний доступ як до традиційних, так і нових сервісних послуг:

- пошук нормативно-правових актів державного та місцевого рівня
- користування Інтернет–приймальними органів державної влади та органів місцевого самоврядування.
- запис інформації на диск, сканування матеріалів, друк на принтері, копіювання
- оформлення електронної перепустки до зони АТО для внутрішньо переміщених осіб, перереєстрація на отримання соціальних виплат, отримання роботи, пошуку житла і таке ін.

Бібліотекарі допомагають відвідувачам бібліотек у:

- пошуку роботи на Інтернет медіа-порталі Державної служби зайнятості України
- підготовці резюме для пошуку вакансій онлайн, відправлення анкети електронним способом
- реєстрації на ЗНО та оформлення електронної заяви на вступ до вищого навчального закладу України у період вступної кампанії
- замовленні та роздруківці електронних квитків на потяг, поповненні рахунків мобільного телефону, сплаті комунальних послуг через Інтернет.
- користуванні інтернет-магазинами

У **Херсонській ЦБС** започаткували нову форму інформування абонентів – **e-mail розсилка** інформації на **електронну пошту, Viber** та через соціальну мережу **Facebook**.

Для підвищення іміджу, оперативного інформування про різні бібліотечні події та програми, звіту перед громадою, обміну досвідом все активніше використовувались можливості web 2.0 та web 3.0 а саме: бібліотечні блоги, групи «Ми – українці», «Герої XXI століття», «Тиждень молодіжної книги», «Будь в тренді! Читай українське», «Дорогами Миколи Куліша» в соціальній мережі Facebook, соціальні медіа-сервіси YouTube, Slideshare, Calameo, Skype та Hangouts, на яких розміщувалась інформація, фото та відео матеріали про діяльність книгозбірень.

Блог «Методист ОВУ Херсон» <http://metobuks.blogspot.com/> активно використовувався для поширення вдалого досвіду обслуговування юнацтва та молоді в ЮСП бібліотек Херсонської області та запровадження інноваційних форм роботи. Контент блогу працював на підтримку іміджу науково-методичного відділу як сучасного методичного центру для юнацьких структурних підрозділів бібліотек Херсонської області.

Дієвим засобом обміну інформацією і професійного спілкування залишалась соціальна мережа Facebook, у т.ч. створена на ній сторінка книгозбірні – Херсонська обласна бібліотека для юнацтва ім. Б.А. Лавренюка <https://www.facebook.com/unalib.ks.ua/>

Загалом за 2017 рік на блозі було розміщено **37 постів** та **1695 інформацій** в соціальних мережах.

У звітному році в книгозбірнях області продовжували діяльність та започатковано нові бібліотечні онлайн сервіси, а саме:

КЗ «Іванівська районна бібліотека»

- ***EUROblog Іванівської районної бібліотеки*** <http://yevroblok.blogspot.com/> подає інформацію щодо діяльності пункту європейської інформації «Все про Європу: читай, слухай, дізнавайся в бібліотеці»: масові заходи, виставки, інформаційні продукти і таке ін.
- ***блог «Іванівський РідноКрай»*** <http://ivanivkkrayane.blogspot.com/> розпочав свою роботу 2017 року і пропонує матеріали, присвячені історії та сьогоденню рідного краю, видатним землякам тощо.

КЗ «Верхньорогачицька РЦБС»

- ***Верхньорогачицька бібліотечна палітра***
https://www.facebook.com/profile.php?id=100015105516631&hc_ref=ARRgOeldvg-YeRYh2G0uhjxkvZ_PKLKHQiUFDbpSnBvynaktrNHKIGURopxmlpUr0Ms
- ***Херсонська ЦБС***
- ***Організаційно-методичний відділ Херсонської ЦБС*** <https://www.facebook.com/bibliostyhiya/>

Завдяки працюючим та новоствореним інтернет-контентам книгозбірень інформація про їх діяльність та професійний розвиток знайшла свою зацікавлених користувачів не тільки в своєму регіоні, а далеко за його межами.

6.3. Організація мережі юнацьких структурних підрозділів

За звітний рік у мережі ЮСП бібліотек Херсонської області відбулися суттєві зміни.

Внаслідок децентралізації влади та об'єднання територіальних громад зафіксовано скорочення бібліотечних установ у **Високопільському, Голопристанському, Горностаївському, Іванівському, Каланчацькому, Каховському, Олешківському, Чаплинському районах**.

У 2017 році сталося об'єднання Генічеської міської для юнацтва та дитячої районної бібліотек в єдиний заклад «Генічеська районна дитячо-юнацька бібліотека». Згідно з рішенням XXII сесії VII скликання від 14 лютого 2017 року затверджена структура Генічеської районної дитячо-юнацької бібліотеки Генічеської районної ради Херсонської області, до якої увійшов юнацький абонемент.

Таким чином мережа ЮСП бібліотек області склала на 01.01.2018 р. **400** одиниць проти **437** у 2017 році.

На **01.01.2017** року мережа ЮСП бібліотек Херсонської області налічує **401** підрозділ, а саме: **1** обласна бібліотека, **3** бібліотеки-філії (2 - Херсонська, 1 - Новокаховська), **1** - юнацький відділ (Херсонська ЦБС), **10** юнацьких абонементів (1 - Херсонська, 1 - Новокаховська, 1 - Білозерська, 1 - Бериславська, 1- Генічеська районна дитячо-юнацька бібліотека, 1 - Каланчацька, 1 - Нижньосірогозька, 1 - Новотроїцька, 1 - Скадовська ЦБС, 1 - КУ КРОБ), **21** юнацька кафедра, **365** юнацьких груп.

У зв'язку з цим відповідно відбулося зменшення працівників бібліотек ЮСП з **480** до **451**. Серед них 18% мають повну вищу освіту, 12% - повну вищу бібліотечну освіту (показник професійної освіти збільшився порівняно з 2016 роком на 12 осіб – на 4%), 56% - базову вищу освіту, 15% - середню освіту.

Як і в минулому році в більшості сільських бібліотек трохи більше половини працівників (229 осіб) працюють на неповну ставку. 42% бібліотечних фахівців працюють понад 20 років. 22% нещодавно прийшли в галузь та працюють менше 5 років.

Білозерська ЦБС

Створено три ОТГ: Білозерська селищна ОТГ - 4 бібліотеки, Станіславська сільська ОТГ – 3 бібліотеки та Музиківська сільська ОТГ – 3 бібліотеки, які не увійшли до ЦБС. Тож, до Білозерської ЦБС на 1.01.18 року входить 31 сільська бібліотека.

Каланчацька ЦБС

З 01.01.2017 року ЦБС є структурним підрозділом **Каланчацької ОТГ**, зменшилося кількість філій на 6 – не всі сільські ради, й відповідно, й філії, увійшли до Каланчацької ОТГ. Тепер Каланчацька ЦБС складається з 10 бібліотек: центральна, бібліотека для дітей та 8 філій.

КУ «Каховська районна об'єднана бібліотека ім. М. Братана»

У мережі бібліотек району за 2017 рік відбулися зміни: кількість закладів КУ КРОБ зменшилась до 19 бібліотек (районна бібліотека, районна дитяча бібліотека і 17 сільських бібліотек). Створено три ОТГ, до яких увійшло 11 сільських бібліотек.

КЗ «Великоолександрівська РЦБС»

Відбулися вибори в першій об'єднаній територіальній громаді – Борозенській сільській раді (об'єднано Борозенську, Новокубанську, Чарівненську сільські ради), Рішенням сесії сьомого скликання Великоолександрівської районної ради від 22.12.2017 №775 «Про передачу майна та матеріальних цінностей із спільної власності територіальних громад сіл, селищ Великоолександрівського району до комунальної власності об'єднаної територіальної громади» прийнято рішення про передачу у власність ОТГ 5 сільських бібліотек – Борозенської, Кучерської, Новокубанської, Садківської, Чарівненської.

КУ «Горностаївська районна центральна бібліотека»

Районна центральна бібліотека є методичним центром для сільських бібліотек-філій, яких до Горностаївської ОТГ з 19 ввійшло 10, проте методична допомога надається усім філіям без виключення.

КЗ «Високопільська центральна районна бібліотека»

У 2017 році мережа бібліотек району зазнала змін і складається із 13 бібліотек. З них 2 районні бібліотеки - для дорослих і дітей та 11 сільських. 4 бібліотеки відійшли до Кочубеївської об'єднаної територіальної громади.

Голопристанська районна бібліотека

У Голопристанському районі створились чотири ОТГ, до яких відносяться **11** сільських бібліотек:

- Бехтерська ОТГ - 3 бібліотеки
- Чулаківська ОТГ - 2 бібліотеки
- Долматівська ОТГ- 4 бібліотеки
- Гладківська ОТГ - 2 бібліотеки

Бібліотеки Олешківського району

14 бібліотек ввійшли до складу трьох утворених ОТГ, а саме:

- Великокопанівської – 3 бібліотеки
- Виноградівської – 7 бібліотек
- Ювілейної – 4 бібліотеки

КЗ «Чаплинська центральна бібліотека» Чаплинської селищної ради

У Чаплинському районі створено чотири ОТГ: Чаплинська селищна ОТГ, Асканія-Нова селищна ОТГ, Хрестівська сільська ОТГ, Присиваська сільська ОТГ та окремі 2 сільські ради: Преображенська сільська рада та Хлібодарівська сільська рада. До КЗ «Чаплинська центральна бібліотека» Чаплинської селищної ради увійшло 8 бібліотек.

Завдяки сучасному технічному оснащенню бібліотек області відбувається поступове впровадження новітніх технологій у практику діяльності юнацьких структурних підрозділів.

Загалом на 01.01.2018 року бібліотеки мали: комп'ютери – 499, мультимедійне обладнання - 112, копіювальна техніка – 213.

До мережі Інтернет загалом підключено 459 комп'ютера з них: 106 - Херсонська ЦБС, 32 - Новокаховська ЦБС, 17 – Бериславська ЦБС, 41 – Білозерська ЦБС, 7 - Великопелетиська ЦБС, 21 – КУ «Великоолександрівська РЦБС», 4 - КЗ «Верхньорогачицька РЦБС», 6 – Генічеська ЦБС, 21 – бібліотеки Голопристанського району, 7 – бібліотеки Горностаївського району, 21 - бібліотеки Іванівського району, 24 – Каланчацька ЦБС, 29 - КУ КРОБ, 20 – КЗ «Скадовська ЦБС», 19 - Н-Сірогозька ЦБС, 16 - Н-Воронцовська ЦБС, 31 – Новотроїцька ЦБС, 17 – КЗ «Чаплинська центральна бібліотека» Чаплинської селищної ради, 30 – бібліотеки Олешківського району.

Протягом 2017 року покращувалась матеріально-технічна база бібліотек у:

Новотроїцька ЦРБ

У 2017 році придбано комп'ютер у Горностаївську сільську бібліотеку. Протягом звітного року в Новотроїцькій ЦРБ придбано кольоровий принтер, 7 дерев'яних стелажів, 2 металеві вітрини.

Зеленівську, Воскресенську сільські бібліотеки переведено в інші приміщення, в яких проведено капітальні ремонти.

Також здійснено капітальний ремонт в Сергіївській, Василівській, Подовській сільських бібліотеках.

У 2017 році зроблено опалення в Одрадівській сільській бібліотеці.

КЗ «Нововоронцовська центральна районна бібліотека»

Цього року за рахунок коштів районного бюджету в центральній бібліотеці встановлено 5 нових енергозберігаючих вікон (на суму 22500 грн.), зроблено сучасний косметичний ремонт із заміною вікон та дверей на енергозберігаючі в Осокорівській бібліотеці №1 та клубі-бібліотеці №2 (з бюджету Осокорівської сільської ради - 14335 грн.), ремонт у Дудчанській сільській бібліотеці, яка зазнала кардинальних змін: видалено міжкімнатний перестінок, замінено шпалери, пофарбовано підлогу, облаштовано інтер'єр, виготовлено штучний камін. Все це зроблено спільними зусиллями працівників сільської ради та небайдужих жителів села.

Також здійснено ремонт приміщення Біляївської сільської бібліотеки із заміною вікон та дверей на енергозберігаючі.

У роботі **КЗ «Чаплинська центральна бібліотека» Чаплинської селищної ради** сталися помітні позитивні зміни в умовах переходу до Чаплинської об'єднаної територіальної громади:

- в громаді не закрито жодної бібліотеки;
- працівникам вчасно виплачується заробітна плата;
- для покращання бібліотечних процесів виділено 15 тис. грн. на придбання бібліотечної техніки;
- придбано нових книг на суму 30 тис. грн.;
- для покращання інтернет-зв'язку в бібліотеці – філії с. Першокостянтинівка виділено 1500 грн. на придбання мобільного Wi - Fi - роутера;
- здійснена передплата періодичних видань на II півріччя 2017 року на суму 5 тис. грн. і 30 тис. грн. на I півріччя 2018 року
- регулярно оплачується інтернет-зв'язок;
- на придбання господарських товарів виділено 2800 грн;
- для виготовлення вивісок для центральної бібліотеки та бібліотек – філій виділено 3600 грн;
- частково оплачено витрати на відрядження в сумі 1 тис. грн.
- в бібліотеці-філії с. Червона Поляна проведено опалення, заміна трьох вікон на пластикові, зроблено ремонт приміщення, закуплено жалюзі на суму 2500 грн. за сприяння Чаплинської селищної ради.

КЗ «Скадовська ЦБС»

Протягом останніх років відчувається суттєва підтримка з боку влади та органів місцевого самоврядування. У 2017 році КЗ придбано стільців у кількості 50 шт. на суму 17500 грн. з загального фонду, ноутбук – 7700 грн. з бюджету розвитку та принтер – 4500 грн. із загального фонду.

Виділяються кошти і на періодичні видання. У 2017 році здійснено передплату на майбутній рік на суму 25 тис. грн. з бюджету розвитку.

Стабільно не вирішеною в сільських бібліотеках залишається проблема опалення.